

Το μυστήριο της Υπεραγίας Θεοτόκου

/ Πνευματικά Αποσπάσματα

«Τείχισόν μου τας φρένας, Σωτήρ μου· το γαρ τείχος του κόσμου ανυμνήσαι τολμών, την άχραντον Μητέρα Σου»[1]

Πάλιν έχομεν πανήγυριν, και η κάθε πανήγυρις συνιστά μεγάλη ευκαιρία να εκφράσουμε την ευγνωμοσύνη μας στον Θεό και να Του αναπέμψουμε ευχαριστία για πάντα όσα «εποίησε και ποιεί αεί μεθ' ημών»[2].

- Γράφει ο Αρχιμανδρίτης Ζαχαρίας Ζάχαρου, Ιερά Μονή Τιμίου Προδρόμου Έσσεξ Αγγλίας

Πλησιάζοντας τη μεγαλύτερη Θεομητορική εορτή, την Κοίμηση της Θεοτόκου, ευχαριστούμε τον Κύριο για τα μεγαλεία που τελεσιούργησε στο Πρόσωπο της Πανάχραντης Μητέρας Του και για την ανεκδιήγητη Οικονομία που μέσω Αυτής εργάστηκε για τη σωτηρία του ανθρώπινου γένους. Το μυστήριο της Παναγίας, συνυφασμένο με την Ενανθρώπηση του Θεοῦ-Λόγου, συνιστά το «μέγα της ευσεβείας μυστήριον»[3], και εμπερικλείεται στο όνομά Της, Θεοτόκος[4].

Στη Γραφή και κατά τα πρώτα χρόνια του Χριστιανισμού το μυστήριο αυτό παρέμεινε «σεσιγημένον»[5] και το Πρόσωπο της Παναγίας βρισκόταν στην αφάνεια. Στην Παλαιά Διαθήκη με «σκιές και αινίγματα» συμπεριλαμβάνονται προφητικές ρήσεις για Εκείνην, της Οποίας το «σπέρμα» επρόκειτο να «τηρήσει την κεφαλήν» του πονηρού όφεως[6], και για την παρθενική Γέννηση του Μεσσία[7].

Στα Ευαγγέλια δίδονται πληροφορίες για τον Ευαγγελισμό της Παναγίας και τη Γέννηση του Χριστού, αλλά στη συνέχεια, ιδιαιτέρως μετά την έναρξη της δημόσιας δράσεως του Χριστού, γίνονται μόνο σποραδικές αναφορές σε Αυτήν. Οι Ευαγγελιστές δεν Την παρουσιάζουν δίπλα στον Κύριο, όταν Αυτός επιτελούσε θαύματα, όταν Τον επευφημούσαν τα πλήθη, ή στο αγλαΐσμα της δόξας Του στο Θαβώρ, αλλά όταν οι όχλοι δεν άντεχαν τους σκληρούς λόγους Του και ήθελαν να Τον λιθοβολήσουν και ιδιαιτέρως κατά την άκρα ταπείνωση και εξουθένωσή Του πάνω στον Σταυρό.

Μετά την Ανάσταση, ενώ ήταν η Πρώτη στην Οποία εμφανίσθηκε ο Κύριος, όπως αποδεικνύει ο άγιος Γρηγόριος Παλαμάς[8], οι Ευαγγελιστές Την αναφέρουν συγκεκαλυμμένα ως την «άλλην Μαρίαν»[9]. Αφότου, όμως, στις πρώτες δυο Οικουμενικές Συνόδους διατυπώθηκε και θεσπίσθηκε άσειστα το δόγμα της Θεότητας του Χριστού, καθιερώθηκε αμετάθετα και η τιμή της Παναγίας. Οι πιστοί με άπειρη ευγνωμοσύνη Την αγάπησαν ως «την γεννήσασαν της ευφροσύνης [και της σωτηρίας] αυτών τον Αίτιον»[10] και το πρόσωπο της γης καλύφθηκε από παρεκκλήσια και εικόνες αφιερωμένα σε Αυτήν.

Ουδέποτε γεννήθηκε και ουδέποτε θα γεννηθεί άνθρωπος σαν την Υπεραγία Θεοτόκο, την ευλογημένη γυναίκα που έγινε Μητέρα του Θεού και Κυρίου ημών Ιησού Χριστού. Ο Θεός έπλασε τον άνθρωπο κατ' εικόνα και καθ' ομοίωσή Του. Τον κατακόσμησε με εξαίρετα χαρίσματα και ενεφύσησε στους ρώθωνές του «πνοήν ζωής και εγένετο ο άνθρωπος εις ψυχήν ζώσαν»[11]. Ο άνθρωπος μπορούσε να αντανakλά στον κτιστό κόσμο τις τελειότητες του Θεού· στο πρόσωπό του συνέθετε τον υλικό και τον πνευματικό κόσμο.

Ο εχθρός φθόνησε το απερίγραπτο μεγαλείο που έδωσε ο Θεός στον άνθρωπο και προέτρεψε τον άφρονα Πρωτόπλαστο στην παρακοή και στην πτώση. Αλλά η θεια αγάπη είναι αμετάθετη και τα σπλάγχνα των θειων οικτιρμών ανείκαστα. Ο Θεός «ουκ απέστη πάντα ποιων» για να ελευθερώσει τον άνθρωπο από τα δεσμά της αμαρτίας και του θανάτου, να τον επαναγάγει «εις το καθ'ομοίωσιν», να «αναμορφώση το αρχαίον κάλλος» σε αυτόν, να του παράσχει την «ποθεινήν πατρίδα» του Παραδείσου.

Ο Αδάμ και η Εύα γέννησαν δυο υιούς, τον Καιν και τον Άβελ. Στον Άβελ υπερίσχυε η χάρη που εναπέμεινε στους γεννήτορές του και ακολούθησε την οδό της δικαιοσύνης και του φόβου του Θεού. Στον Καιν υπερίσχυσε το στοιχείο της αποστασίας των γονέων του. Έγινε θηριώδης και φόνευσε τον αδελφό του Άβελ. Από αυτούς τους δυο προήλθαν δυο ρεύματα στην ιστορία του ανθρώπινου γένους: Πρώτον, το ρεύμα των δικαίων, στη μνήμη των οποίων αχνόφεγγε το φως της πρωτόγονης χάριτος του Παραδείσου και αυτοί αγωνίζονταν να διάγουν βιο θεοφιλή. Δεύτερον, το ρεύμα των γιγάντων, δηλαδή εκείνων στους οποίους τα πάθη προσέλαβαν γιγαντιαίες διαστάσεις και αυτοί απαλλοτριώθηκαν από τις διαθήκες του Θεού.

Ο Θεός μέσα από το ρεύμα των δικαίων προετοιμάζε προφητικά την οδό Του. Κατά καιρούς τους έδιδε αποκαλύψεις και πύρινους λόγους, τους οποίους ανακοίνωναν στους συγχρόνους τους, ώστε να διατηρηθεί η θεοσέβεια πάνω στη γη. Ο Θεός είχε το βλέμμα Του προσηλωμένο σε αυτούς, να δει, «ει έστιν συνίων ή εκζητών Αυτόν»[12], «ει εστι ποιων δικαιοσύνην» με τρόπο τέλειο και μοναδικό. Και ο άνθρωπος αυτός βρέθηκε στο πρόσωπο της Παναγίας Παρθένου Μαριάμ.

Η Παναγία ήταν καρπός προσευχής των αγίων και δικαίων Ιωακείμ και Άννης. Η σύλληψή Της δεν ήταν άσπορος, αλλά απαθής από το πανάμωμο σπέρμα του Ιωακείμ[13]. Ήταν κεχαριτωμένη ήδη από τη στιγμή της γεννήσεώς Της, διότι στο Πρόσωπό Της συγκέντρωνε την αγιότητα όλων των προγενεστέρων γενεών. Άφιερώθηκε στον ναό από την τρυφερή Της ηλικία, όπου ζούσε ησυχαστικά με προσευχή και μελέτη των Γραφών.

Η θεόπαις Μαριάμ διακρινόταν από παράδοξη αγάπη για τον Θεό, και περιποθούσε την κοινωνία μαζί Του μέσω της προσευχής. Βεβαίως, η έφεσή Της για προσευχή ήταν ασυνήθης με τα δεδομένα του πεπτωκότος κόσμου, ενώ κατ' ουσίαν εκφράζει τη φυσική κατάσταση του πλασμένου κατ' εικόνα και καθ' ομοίωση Θεού ανθρώπου.

Με την προσευχή και τη μελέτη του λόγου του Θεού η ενέργεια της χάριτος συσσωρευόταν στην καρδιά Της. Την πλάταινε, για να περιπτυχθεί μέσα Της Θεό

και άνθρωπο. Ήλθε στιγμή που τα ίχνη της χάριτος έφθασαν σε κάποιο πλήρωμα και γέννησαν εντός Της τη συνείδηση του οντολογικού Της συνδέσμου με όλο το γένος των ανθρώπων από αρχής μέχρις εσχάτων· επίσης τελεσιούργησαν το άρρητο γεγονός της ενώσεως του κτιστού ανθρώπου με τον άκτιστο Θεό σε ένα, την ένωση της καρδιάς Της με το Πνεύμα του Θεού. Η νεαρή Της ύπαρξη στο εξής καταπονείτο αφενός από την εξαθλίωση και την άγνοια των ανθρώπων και αφετέρου από τη δίψα Της για τον ζώντα Θεό των Πατέρων Της. Με φυσικό τρόπο άρχισε η μεσιτεία και η πρεσβεία Της για κάθε γηγενή.

Κατά τη μελέτη των Αγίων Γραφών, «πυρ εξεκαύθη εν τη καρδιά Αυτής»[14], όταν συνάντησε την προφητεία, «ιδού η παρθένος έξει εν γαστρί και τέξεται υιόν, και καλέσουσι το όνομα Αυτού Εμμανουήλ»[15]. Με άσβεστο πόθο για τον Θεό που θα ερχόταν στη γη να σώσει τον λαό Του «εκ των ανομιών αυτών»[16], άρχισε να προσεύχεται να αξιωθεί να γίνει η θεραπαινίδα της Μητέρας του Εμμανουήλ. Πάνω στη ζέση αυτής της προσευχής εμφανίσθηκε ο Αρχάγγελος και Της ανήγγειλε ότι δεν θα γινόταν η υπηρέτρια της Μητέρας του Μεσσία, αλλά ότι Αυτή η ίδια θα δάνειζε σάρκα στον αμήτορα εκ Πατρός και απάτορα εκ Μητρός. Η Παναγία Παρθένος συνέλαβε υπερφυώς τον Υιό του Θεού εκ Πνεύματος Αγίου και Τον γέννησε επίσης υπερφυώς.

Βεβαίως, για να δεχθεί ο άνθρωπος οποιοδήποτε πνευματικό χάρισμα, πρέπει να υπάρχει κάποια αντιστοιχία της δωρεάς με το περιεχόμενο της καρδιάς του. Και στην περίπτωση της Παναγίας η αντιστοιχία αυτή έγκειται στην ταπείνωσή Της, η οποία ήταν προφητικά κατ' εικόνα της απερίγραπτης ταπεινώσεως του Υιού και Θεού Της.

Ο ανθρώπινος νους ιλιγγιά ενώπιον του «ακατανοήτου θαύματος» που έλαβε χώρα και με δέος ομολογεί: «Νενίκηνται της φύσεως οι όροι εν Σοι, Παρθένε άχραντε· παρθενεύει γαρ τόκος και ζωήν προμνηστεύεται θάνατος»[17].

«Παρθενεύει τόκος», διότι η Παναγία ήταν Παρθένος, και έμεινε Παρθένος κατά τη γέννηση και μετά τη γέννηση του Κυρίου Ιησού. Η Γραφή μαρτυρεί την παρθενία Της πριν τη σύλληψη του Κυρίου. Ο σώφρων Ιωσήφ Την παρέλαβε αγνή από τα Άγια των Αγίων, και ταραχθηκε όταν είδε ότι κυοφορούσε. Οι Ισραηλίτες ήταν μεν συνηθισμένοι στις θαυματουργικές επεμβάσεις του Θεού, αλλά παρθενική γέννηση ήταν άνευ προηγουμένου στην ιερά ιστορία. Η νεαρή κόρη σίγησε και δεν υπερασπίσθηκε τον Εαυτό Της, μολονότι αντιμετώπιζε κίνδυνο ακόμη και της ζωής Της από λιθοβολισμό λόγω της παράδοξης άνευ ανδρός κυοφορίας. Λάλησε, όμως, ο Θεός στην καρδιά του Ιωσήφ, πληροφορώντας τον για το θαυμαστό γεγονός. Επομένως, η Παναγία ήταν Παρθένος προ του τόκου.

Γνωρίζουμε ότι η Παναγία έμεινε Παρθένος κατά τη γέννηση από την εμπειρία της χάριτος. Κατά την επί γης επιδημία του Κυρίου «πας ο όχλος εξήτει άπτεσθαι Αυτού, ότι δύναμις παρ' Αυτού εξήρχετο και ιάτο πάντας»[18]. Ακόμη και ένα άγγιγμα της χάριτος θεραπεύει και αποκαθιστά την ακεραιότητα στον νου, στην ψυχή, ακόμη και στο σώμα. Πως μπορούσε ο Υιός του Θεού να διέλθει από τη μήτρα της αγνής Παρθένου και να Της αφήσει πληγή; Ως εκ τούτου, η Παναγία έμεινε Παρθένος κατά τον τόκο.

Γνωρίζουμε επίσης ότι η Παναγία διήγε ενπαρθενία μετά τον τόκο του Εμμανουήλ από την αιωνόβια πνευματική πείρα νέφους πιστών, ιδιαιτέρως μοναχών, οι οποίοι δέχονται μικρή χάρη κλήσεως, και αισθάνονται τέτοιο πλήρωμα στην καρδιά τους, ώστε ούτε καν αναλογίζονται τα πάθη της σαρκός τον υπόλοιπο χρόνο της ζωής τους. Η αγάπη του Θεού ως «πυρ καταναλίσκον»[19] φλέγει «άπαντα αισχρόν νουν»[20]· κάνει την ψυχή του ανθρώπου να επιποθεί και να εκλείπει «εις τας αυλάς του Κυρίου»· κάνει την καρδιά, ακόμη και τη σάρκα του να αγάλλονται «επί Θεώ ζώντι»[21]. Η Παναγία, συνεπώς, έμεινε Παρθένος μετά τον τόκο.

Ωστόσο, πολλοί έχουν φυσική παρθενία, αλλά δεν σώζονται κατ' ανάγκη, όπως διδασκόμαστε από την παραβολή των μωρών παρθένων[22]. Εκείνο που νοηματοδοτεί και προσδίδει αξία στη φυσική παρθενία είναι η πνευματική παρθενία, δηλαδή η καθαρότητα της καρδιάς και του νου, η προσεδρία στη θεια Παρουσία, η διαμονή, μάλλον το βύθισμα του νου στο Πνεύμα του Θεού.

«Πάσα η δόξα της θυγατρός του βασιλέως έσωθεν εν κροσσωτοίς χρυσοίς περιβεβλημένη πεποικιλμένη»[23]. Ήταν περικαλλής «ο κρυπτός της καρδιάς

άνθρωπος» της Παναγίας, «εν τω αφθάρτῳ του πράεος και ησυχίου πνεύματος, ο εστιν ενώπιον του Θεού πολυτελής»[24]. Το κάλλος της Υπεραγίας Θεοτόκου λαμπρύνεται από την αρετή της ταπεινώσεως και κοσμεύεται από την πνευματική Της παρθενία. Η καρδιά Της ήταν εξ ολοκλήρου και αμέριστα δοσμένη στον Θεό· ο νους Της ουδέποτε απομακρύνθηκε από τη μνήμη του Ονόματός Του· η αγάπη Της γι' Αυτόν ουδέποτε μοιράσθηκε με οποιαδήποτε άλλη αγάπη του κόσμου τούτου· το θέλημά Της ουδέποτε απέκλινε από τις βουλές Του.

Η Παναγία στο διάβα της ζωής Της έμεινε άτρωτη από την αμαρτία, διότι η καρδιά Της φλεγόταν από «περισσόν ζωής», από το πυρ του πληρώματος της χάριτος.

Βεβαίως, ως άνθρωπος ενδέχεται να έκανε αναμάρτητα λάθη. Ακόμη και αυτά, όμως, ήταν κατ' οικονομία Θεού, για να γνωρίσουν οι μετέπειτα γενεές καινά μυστήρια. Όταν για παράδειγμα Παναγία Παρθένος με τον Ιωσήφ πήραν τον δρόμο της επιστροφής από τα Ιεροσόλυμα, νόμισαν ότι ο δωδεκαετής Ιησούς ήταν με τα άλλα μέλη της προσκυνηματικής ομάδας και δεν παρατήρησαν την απουσία Του, ωστόσο είχαν διανύσει πορεία μιας ημέρας. Οδυνώμενοι αναζητούσαν τον παίδα Ιησού, και την τρίτη ημέρα Τον βρήκαν στον ναό να συνδιαλέγεται με τους διδασκάλους του Ισραήλ και να ερμηνεύει τις Γραφές.

Ωστόσο, ο Θεός επέτρεψε το αδιάβλητο αυτό «σφάλμα» της Παναγίας, για να μας διδάξει ότι, δεν θα εύρουμε τον Χριστό ανάμεσα στους συγγενείς και στους φίλους· όταν χάσουμε την ποθεινή αίσθηση της Παρουσίας του Κυρίου, είναι αδύνατον να την εύρουμε κάπου αλλού ει μη στον Οίκο Του, στην Εκκλησία, εκεί όπου το Πνεύμα Του επισκιάζει τους πιστούς.

Η Παναγία είχε άπειρη αγάπη για τον Θεό και απaráμιλλη ταπείνωση. Επιπλέον, ήταν πλήρως παραδομένη στο θείο θέλημα, ακόμη και αν αυτό συνεπαγόταν σταυρική ζωή, διαρκή κένωση, εσωτερικό μαρτύριο. Διακονούσε καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής Της τον Κύριο Ιησού, τον Υιό και Θεό Της, ανιδιοτελώς και αφανώς. Αν εμείς για να φυλάξουμε λίγη χάρη, πρέπει να αγωνισθούμε με μεγάλη αυταπάρνηση, πόσο μάλλον η διακονία της Παναγίας, να βαστάσει το πλήρωμα της χάριτος, να φέρει τον Θεό σωματικώς στα σπλάγχνα Της, να θεραπεύει το θέλημά Του για την πάγκοινη σωτηρία, απαιτούσε τέλεια νέκρωση για τον κόσμο και για τον Εαυτό Της.

Έχοντας αυτό κατά νου, αρχίζει να αίρεται η σκιά από τον παράδοξο στίχο: «Και ζωήν προμνηστεύεται θάνατος». Η Παναγία «απέθνησκε καθ' ημέραν»[25]. Διήλθε τη ζωοποιό νέκρωση κάθε θελήματός Της, προκειμένου να καταστήσει το θέλημα του Θεού τον μοναδικό νόμο της υπάρξεώς Της. Κόλλησε τα ώτα και την καρδιά

Της στον Κύριο. Στην καρδιά Της αποθησαύριζε τα ρήματά Του, «ρήματα ζωής αιωνίου»[26]. Λησμόνησε κάθε συγγένεια αυτής της ζωής και αποτάχθηκε κάθε ανθρώπινη παρηγοριά. Ακόμη και δίπλα στον Σταυρό του Υιού Της, όταν τα μητρικά σπλάγχνα Της σχίζονταν, η Θεοτόκος, ως τέλειο «Χριστού αφομοίωμα», δεν έπαυσε να μεσιτεύει για τη σωτηρία πάντων, ακόμη και των αφρόνων Χριστοκτόνων. Η νέκρωση, όμως, που υφίστατο, μεταβλήθηκε σε προπομπό ζωής ακαταλύτου.

Σε μια φράση, «και ζωήν προμνηστεύεται θάνατος», ο υμνωδός εξέφρασε μυστήριο μέγα. Το περισσόν της αιώνιας ζωής προϋποθέτει γεύση θανάτου, «το πλήρωμα της τελειότητος προϋποθέτει το πλήρωμα της κενώσεως»[27], η Ανάσταση τον Σταυρό. Ο εκούσιος θάνατος χάριν των εντολών προσκομίζει τον αρραβώνα της αιώνιας ζωής και την κληρονομία της άφθαρτης δόξας του Θεού.

Η Παναγία ουδέποτε αμάρτησε, ούτε καν με ένα λογισμό. Ως εκ τούτου, εφόσον ο θάνατος είναι το «οψώνιον της αμαρτίας», δεν είχε εξουσία επάνω Της[28]. Ωστόσο, η θεια Οικονομία επέτρεψε να πεθάνει η Αγία Παρθένος, ώστε αφενός να καταφανεί ότι ήταν πλήρως μέτοχος της ανθρώπινης φύσεως και αφετέρου να γίνει τέλειο μίμημα του Υιού Της, πορευόμενη ως το τέλος την οδό Του. Η Παναγία κοιμήθηκε, έμεινε τρεις ημέρες στον τάφο, και την τρίτη ημέρα αναστήθηκε. Η «ολόφωτος ψυχή» Της μετατέθηκε «εις τας αχράντους παλάμας του εξ Αυτής Σαρκωθέντος άνευ σποράς»[29]. Ο άδικος θάνατός Της κατ' εικόνα του αδικού θανάτου του αμώμου και ασπίλου Χριστού, συνιστά υπερκόσμια νίκη στο επίπεδο της αιωνιότητας και κατάκριμα του θανάτου των ανθρώπων.

Ο θάνατος μπορεί να αποβεί το μεγαλειωδέστερο, ακόμη και ωραιότερο γεγονός της ζωής, όταν ο άνθρωπος προετοιμασθεί κατάλληλα και εκπληρώσει κάποιους όρους. Όποιος έχει καλλιεργήσει ήδη από αυτήν τη ζωή ισχυρό και ακατάλυτο σύνδεσμο αγάπης με τον Χριστό, τον Σωτήρα «πάντων ανθρώπων, μάλιστα δεπιστών»[30], μεταβαίνει στην άλλη ζωή πάνω στις πτέρυγες της θειας αγάπης και εκεί, στην ανέσπερη ημέρα της Βασιλείας, γίνεται μέτοχος του ηγαπημένου Κυρίου «εκτυπώτερον και πληρέστερον».

Εορτάζουμε συνήθως τα γενέθλια ως την ημέρα της γεννήσεώς μας στον κόσμο και αποφεύγουμε να συλλογισθούμε την ημέρα της εξόδου μας. Κατ' ουσίαν, όμως, η ημέρα του θανάτου για όσους ανήκουν στον Κύριο, σηματοδοτεί την ημέρα της γεννήσεώς τους στην αιωνιότητά Του. Τότε «χαρά γίνεται εν τω ουρανώ», «ότι εγεννήθη άνθρωπος εις τον κόσμον [της αιωνίου Βασιλείας]» του Θεού[31].

Η Κοίμηση της Υπεραγίας Θεοτόκου είναι το Πάσχα Της, η διάβασή Της από την πρόσκαιρη ζωή στην αιώνια, η μετάστασή Της από «των λυπηροτέρων επί τα

χρηστότερα και θυμηδέστερα»[32].

«Το πρόσωπον της Βασιλίσσης του Ουρανού λιτανεύουσιν οι πλούσιοι του λαού»[33]. Την εορτή της Θεοτόκου πανηγυρίζουν θεοπρεπώς οι «πτωχοί τω πνεύματι», οι ταπεινοί αλλά πλούσιοι σε πνευματικά χαρίσματα. Όσοι είναι «του ιδίου γένους» με τη Θεομήτορα, «τη φιλαδελφία εις αλλήλους φιλόστοργοι, τη τιμή αλλήλους προηγούμενοι»[34], «πράοι, και ταπεινοί τη καρδία»[35], παρθένοι στον νου και στο πνεύμα, παραδομένοι στη θεια Πρόνοια, ακόμη και όταν αυτή εκφράζεται με θλίψεις και δοκιμασίες στη ζωή τους, Την τιμούν και Τη μακαρίζουν όπως Της αρμόζει.

Πρώτη από τους γηγενείς η δικαία Ελισάβετ, όταν δέχθηκε τον ασπασμό της Αγίας Παρθένου, αναφώνησε ρήματα ευγνωμοσύνης προς τη νεαρή Κόρη: «Πόθεν μοι τούτο, ίνα έλθη η Μήτηρ του Κυρίου μου προς με;»[36]. Ο προφητικός της λόγος έγινε αιτία εκφοράς άλλου προφητικού λόγου, αυτήν τη φορά από την ίδια την Παναγία, η Οποία στη δική Της ευχαριστήριο ωδή μεγάλυνε τον Κύριο, ομολόγησε τη μηδαμινότητά Της και προφήτευσε: «Ιδού γαρ από του νυν μακαριούσι με πάσαι αι γενεαί»[37].

Πως, όμως, να τιμήσουμε και να εκφράσουμε την ευγνωμοσύνη μας στην Παναγία εμείς, οι έσχατοι των Χριστιανών, οι πένητες, το κατακάθι των αιώνων; Πως να εκπληρώσουμε την προφητεία Της; Πως να έχουν αντίκρισμα οι ύμνοι και οι δεήσεις που αναπέμπουμε προς Αυτήν είτε κατά μόνας είτε στις συνάξεις μας;

Ο μόνος τρόπος να τιμήσουμε την Παναγία είναι ακολουθώντας ακλινώς την οδό Της, ταπεινώνοντας τον εαυτό μας και προσφέροντας διηνεκή ευχαριστία για τα

πάντα, «εξαιρέτως» δε για τα «μεγαλεία α εποίησεν Αυτή ο Δυνατός»[38]. Η ευχαριστία μας, αν και πενιχρή, θα αποβεί το εισιτήριο για την είσοδό μας στον θεσπέσιο χορό των «πλουσίων του λαού», της στρατιάς των παρθενικών ψυχών που λάμπουν μεεσωτερική καθαρότητα και «αποφέρονται εν ευφροσύνη [ανά τους αιώνας] οπίσω Αυτής»[39].

Αν ο Θεός δεν είχε μαρτυρήσει με τη χάρη Του την ισχύ της μεσιτείας Της ανά τους αιώνες, θα είχε εκλείψει η τιμή και το μεγαλείο που Της ανήκει. Ωστόσο, την Παναγία Παρθένο ομολογούν ως Μητέρα του Θεού, μεγαλύνουν, μακαρίζουν και ανυμνούν οι γενεές των ανθρώπων και τα τάγματα των Αγγέλων, η Εκκλησία και ο λαός του Θεού, όπως φαίνεται στους λόγους που οι πιστοί καθημερινά Της απευθύνουν: «Θεοτόκε Παρθένε, χαίρε, Κεχαριτωμένη Μαρία, ο Κύριος μετά Σου· ευλογημένη Συ εν γυναιξί και ευλογημένος ο καρπός της κοιλίας Σου· ότι Σωτήρα έτεκες των ψυχών ημών».

Λέγοντας «Θεοτόκε Παρθένε» ομολογούμε ότι πρώτον, Αυτή δάνεισε σάρκα στον Ένα της Τριάδας, και δεύτερον, την αειπαρθενία Της. «Χαίρε, Κεχαριτωμένη Μαρία» είναι ο αρχαγγελικός ασπασμός προς την «Αξίαν της χάριτος». «Ευλογημένη Συ εν γυναιξί, και ευλογημένος ο καρπός της κοιλίας Σου», είναι οι λόγοι της γυναίκας που μέσα στο πλήθος σε έκρηξη χαράς και θάμβους για τους λόγους της χάριτος «τους εκπορευομένους εκ του στόματος του Χριστού»[40], έκραξε: «Μακαρία η κοιλία η βαστάσασά Σε και μαστοί ους εθήλασας»[41]. Τέλος, οι λόγοι «ότι Σωτήρα έτεκες των ψυχών ημών» είναι λόγοι της Εκκλησίας που εκφράζουν την ευγνωμοσύνη του λαού του Θεού.

Στην αρχή της δημιουργίας ο Κύριος είπε «γεννηθήτω» και τα πάντα «εγένοντο».

Στην αρχή της αναδημιουργίας η Αγία Παρθένος είπε, «γένοιτο μοι κατά το ρήμά Σου», και ανακαινίσθηκε η κτίση.

Και νυν, με την ίδια παράδοση στο άγιο και τέλειο θέλημα του Θεού, ας πούμε κατά το υπόδειγμα της Μητέρας του Ουρανού: «Γένοιτο, Κύριε, το θέλημά Σου εφ' ημάς», ώστε να αξιωθούμε της γεννήσεως «ουκ εξ αιμάτων, ουδέ εκ θελήματος σαρκός, ουδέ εκ θελήματος ανδρός, αλλ' εκ Θεού»[42], «άνωθεν»[43] και της «πλουσίας εισόδου» στην ουράνια Βασιλεία του Πατρός και του Υιού και του Αγίου Πνεύματος. Εκεί παρίσταται η Παναγία ως Βασίλισσα εκ δεξιών του θρόνου δόξης του Θεού. Από εκεί οι οικτιρμοί Της περιδροσίζουν την «δεινώς πυρουμένην» ψυχή μας[44], και η ίδια ως άρρηκτο τείχος διαφυλάσσει και σκέπει όλους όσοι Την ακολουθούν πορευόμενοι στερρώς στην κενωτική οδό του ηγαπημένου Υιού Της. Αμήν.

Παραπομπές:

- [1]. Όρθρος Κοιμήσεως Θεοτόκου, Οίκος.
- [2]. Βλ. Αναφορά Θειας Λειτουργίας.
- [3]. Βλ. Α' Τιμ. 3,16.
- [4]. Βλ. Ιωάννου Δαμασκηνού, Έκδοσις ακριβής της Ορθοδόξου πίστεως⁵⁶, PG94,1029BC.
- [5]. Βλ. Ρωμ. 14,24.
- [6]. Βλ. Γεν. 3,15.
- [7]. Βλ. Ησ. 7,14.
- [8]. Γρηγορίου Παλαμά, Ομιλία ΙΗ': «Τη Κυριακή των Μυροφόρων· εν ή και ότι πρώτη τον Κύριον η Θεοτόκος είδεν εκ νεκρών αναστάντα», Γρηγορίου του Παλαμά, Συγγράμματα, τόμ. Στ', έκδ. Βασ. Ψευτογκά, Θεσσαλονίκη 2015, σ. 217.
- [9]. Βλ. Ματθ. 28,1.
- [10]. Βλ. Μικρός Παρακλητικός Κανών, ωδή ε'.
- [11]. Βλ. Γεν. 2,7.
- [12]. Βλ. Ψαλμ. 13,2· 52,3.
- [13]. Βλ. Ιωάννου Δαμασκηνού, Λόγος εις το γενέσιον της Υπεραγίας Δεσποίνης ημών Θεοτόκου και Αειπαρθένου Μαρίας⁶, 2, PG96,664B.
- [14]. Βλ. Ψαλμ. 38,4.
- [15]. Βλ. Ησ. 7,14.
- [16]. Βλ. Εσπερινός Κυριακής, στιχηρό στο Κύριε Εκέκραξα, ήχος α'.
- [17]. Βλ. Όρθρος Κοιμήσεως Θεοτόκου, Κανών, ωδή θ', ειρμός.
- [18]. Βλ. Λουκ. 6,19.
- [19]. Βλ. Εβρ. 12,29.
- [20]. Βλ. Όρθρος Κυριακής, Αντίφωνον γ', ήχος πλ. α'.
- [21]. Βλ. Ψαλμ. 83,3.
- [22]. Βλ. Ματθ. 25,1-12.
- [23]. Βλ. Ψαλμ. 44,14.
- [24]. Βλ. Α' Πέτρ. 3,4.
- [25]. Βλ. Α' Κορ. 15,31.
- [26]. Βλ. Ιωάν. 6,68.
- [27]. Βλ. Οψόμεθα τον Θεόν καθώς εστι, σ. 82.
- [28]. Βλ. Ρωμ. 6,23.
- [29]. Κοίμησις της Θεοτόκου, Εσπερινός, Λιτή, ήχος πλ. α'.
- [30]. Βλ. Α' Τιμ. 4,10.
- [31]. Βλ. Ιωάν. 16,21.
- [32]. Βλ. Εσπερινός Δευτέρας Αγίου Πνεύματος, δ' ευχή γονυκλισίας.
- [33]. Βλ. Ψαλμ. 44,13.

- [34]. Βλ. Ρωμ. 12,10.
- [35]. Βλ. Ματθ. 11,29.
- [36]. Λουκ. 1,43.
- [37]. Λουκ. 1,48.
- [38]. Βλ. Λουκ. 1,49.
- [39]. Βλ. Ψαλμ. 44,15-16.
- [40]. Βλ. Λουκ. 4,22.
- [41]. Λουκ. 11,27.
- [42]. Βλ. Ιωάν. 1,13.
- [43]. Ιωάν. 3,3.
- [44]. Βλ. Μέγας Παρακλητικός Κανών, ωδή δ'.

Πηγή: pemptousia.gr